

Ю.М. Антошиків, канд. наук по физ. восп. и спорту, А.Н. Ковальчук, канд. наук по физ. восп. и спорту, доцент, Ю.С. Баран (Львовский государственный университет безопасности жизнедеятельности)

МОТИВИРОВАНИЕ КУРСАНТОВ И СТУДЕНТОВ К ЗАНЯТИЯМ ФИЗИЧЕСКИМ ВОСПИТАНИЕМ И СПОРТОМ

В статье рассматриваются проблемы мотивации курсантов и студентов к занятиям физическим воспитанием и спортом. По результатам опроса курсантов определены факторы, влияющие на мотивацию курсантов и студентов к физическому совершенствованию. На основе проведенного исследования сформулированы выводы, с помощью которых можно повысить мотивировку курсантов и студентов к занятиям физическим воспитанием и спортом.

Ключевые слова: мотивация, физическое воспитание, спорт, курсант, студент.

Yu. M. Antoshkiv, A.M. Kovalchuk, Assoc. Prof., Yu.S. Baran (Lviv State University of Vital Activity Safety)

MOTIVATION OF CADETS AND STUDENTS TO PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS

The problems motivating students and students towards physical vyhannyam and sports. According to a survey of students identified factors that influence the motivation of students and students with physical perfection. Based on the research findings formed through which you can improve the motivation of students and students towards physical education and sports.

Key words: motivation, physical education, sports, cadet, student.

УДК 378.7:629.87](479)

Н. Я. Вовчиста (Львівський державний університет безпеки життєдіяльності)

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТРЕНІНГОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

У даній статті висвітлено застосування тренінгових технологій на практичних заняттях з англійської мови. Заняття не є "нудними", студенти мають можливість застосовувати на практиці свої знання і навички. Розглянуто основні етапи проведення тренінгу. Розкрито принципи і методи тренінгової роботи. Наголошено на ролі викладача в організації практичного заняття.

Ключові слова: тренінг, тренінгові технології, викладач, практичне заняття, фахівець, навчальний заклад, професійна діяльність.

Сьогодні як ніколи зростає роль технічної освіти, спрямованої не лише давати міцні, глибокі та мобільні знання, але й формувати особистість, що володіє широким творчим потенціалом та культурою спілкування іноземною мовою за професійним спрямуванням.

Підготовка фахівців технічних спеціальностей з поглибленим вивченням іноземної мови стала однією із найважливіших складових системи вищої технічної освіти розвинутих країн. Один із шляхів удосконалення навчального процесу з іноземної мови у вищих технічних навчальних закладах вбачається у широкому впровадженні в навчальний процес сучасних технологій навчання, які дають змогу накопичувати, опрацьовувати, передавати великі обсяги інформації, відкривають великі перспективи щодо розширення теоретичної бази знань та надання результатам навчання практичного значення.

Від сучасного навчального закладу вимагається запровадження нових підходів до навчання, що забезпечують розвиток комунікативних, творчих і професійних компетенцій та стимулюють потребу майбутнього фахівця у самоосвіті на основі змісту та організації навчального процесу.

Нинішня система підготовки майбутнього фахівця, зорієнтована на відтворення навчального матеріалу, має структурно і дидактично змінитись, тобто активізуватися, використовувати тренінгові технології, зокрема на практичних заняттях з англійської мови за професійним спрямуванням.

Упродовж ХХІ століття тренінг як засіб адаптації людини до професійної діяльності набув широкого визнання і впровадження у різні сфери життя. Цій проблемі присвятили праці відомі вітчизняні та зарубіжні науковці й педагоги, зокрема Ю. Смельянов [1], Е. Кристофер [3], О. Куклін [4], Л. Левандовська [5], В. Пугачов [7], В. Ягупов [11].

Їхні дослідження доповнює думка Ю. Швалба про те, що *тренінги*, спрямовані на формування і розвиток особистої і професійної компетенції, повинні стати одним з провідних засобів професійного навчання [9].

Процеси європейської інтеграції охоплюють усе більше сфер життєдіяльності. Не стала винятком і система освіти, особливо вища професійно-технічна школа. Відповідно до Концепції розвитку професійно-технічної освіти в Україні [2] та Указу Президента "Про додаткові заходи щодо вдосконалення професійно-технічної освіти в Україні"[8] одним із пріоритетних напрямів реформування професійно-технічної освіти є підготовка кваліфікованих фахівців, готових вирішувати нестандартні проблеми, швидко сприймати новації та приймати правильні рішення.

Останнім часом ми стали свідками зростанням практично зорієнтованих напрямів навчання у вигляді різноманітних форм (ділові ігри, моделювання ситуацій, тренінги). Постійна конкуренція на ринку праці змушує викладачів шукати нові методики та підходи до підготовки конкурентного майбутнього фахівця.

Навчання іноземних мов за професійним спрямуванням є складовою загального завдання підготовки кваліфікованих фахівців. Мотивацією вивчення іноземної мови є професійна потреба для студентів, які готуються стати фахівцями у різних галузях. Однією з головних особливостей вивчення іноземної мови у немовному вищі є професійно-орієнтований характер, тому постає потреба в розробці, обґрунтуванні та впровадженні у навчальний процес тренінгових технологій.

Слід наголосити, що тренінг подібний до самого життя в мініатюрі, адже це:

1) цікавий процес пізнання себе та інших; 2) спілкування; 3) ефективна форма опанування знань; 4) інструмент для формування умінь і навичок; 5) форма розширення досвіду.

З нашої точки зору, під час тренінгу створюється неформальне, невимушене спілкування, яке відкриває перед групою безліч варіантів розвитку та розв'язання проблеми, заради якої вона зібралася. Зазначимо, що студенти/курсанти в захваті від практичних занять, на яких використовуються елементи тренінгу, тому що навчальний процес стає цікавим, а не обтяжливим.

На заняттях з іноземної мови тренінг використовується як одна із ефективних форм активного навчання студентів/курсантів, метою якого є, насамперед, передача знань з галузі професійного спілкування, а також розвиток умінь і навичок.

Як правило тренінг проводиться у групах до 12 чоловік, що уможливорює індивідуальний підхід до кожного студента. Практичні заняття з іноземної мови за професійним спрямуванням проходять за принципами соціально-психологічного тренінгу, тобто забезпечують активність, ініціативність, безпечність та свободу кожному учаснику тренінгу.

На нашу думку, тренінг повинен мати такі етапи:

Вступний етап

Мета, завдання тренінгу, правила роботи.

Етап орієнтації

Моделювання ситуації. Викладач пояснює курсантам ситуацію: у квартирі сталася пожежа. Ви маєте лише три хвилини, щоб взяти найважливіші для вас п'ять легких речей, які можна самостійно винести. За 2 хвилин курсанти мають скласти речення: If a fire started in my house I'd take... Потім підгрупу ділять на 2 команди, учасники кожної з яких говорять напам'ять те, що вони запам'ятали. Учасники другої команди ставлять запитання представникам першої: Wouldn't you take...? або Why wouldn't you take...? Через деякий час команди міняють ролі. За кожну правильну відповідь присуджується один бал.

Етап навчання

Засвоєння прийомів, методів ефективного спілкування та вирішення поставленого завдання. Look at the picture and, with the help of the list of words, try to guess what has happened. Then listen to the tape and make notes to answer the questions.

burning, smoke, call fire brigade, kitchen in flames, lying unconscious, wrapped him in a blanket, firefighters, save, shaking with fear, put out the fire, mother couldn't keep back her tears, ambulance.

When did the event happen?; Where was the narrator?; What did he see?

Where did the event happen?; Who did he call?; What did he do afterwards?; Who saved Jack?; Where were the boys taken? What was Mrs Kosiv's comment?

Завершальний етап

Закріплення вмінь, усвідомлення своїх можливостей.

Таким чином, на практичному занятті студенти/курсанти дістають можливість активно експериментувати різними стилями професійного спілкування, засвоювати та обробляти інші, не властиві для них, комунікативні навички та вміння, відчувати при цьому психологічний комфорт та захищеність. Опитування студентів показує, що тренінг дає можливість краще зрозуміти себе як людину, усвідомити свої можливості, поповнити свої знання про прийоми і техніку професійної взаємодії, ефективно використовувати здобуті знання і вміння в навчальній діяльності.

Слід наголосити, що людина запам'ятовує більше саме під час практичної діяльності:

- 10 % того, що прочитала;
- 20 % того, що почула;
- 30 % того, що побачила;
- 50 % того, що побачила і почула;
- 80 % того, що сказала;
- 90 % того, що виразила в дії [10].

Саме в ході тренінгу майбутні фахівці мають можливість практикуватися, експериментувати, моделювати ситуацію, перевіряти свої висновки, аналізувати досягнення, удосконалювати навички спілкування і комунікативної поведінки. Це дає можливість уникати помилок у реальних умовах, допомагає швидше долати труднощі і робить мовний бар'єр невидимим.

Ще одна перевага тренінгу полягає в активній взаємодії студентів/курсантів під час занять один з одним. Студенти вчаться працювати в групах та підгрупах, вільно висловлювати свої думки, не боячись припуститися помилки.

Необхідно зауважити, що мета застосування тренінгових технологій полягає в усвідомленні, розумінні та засвоєнні самого процесу одержання наукових знань, стимулюванні пізнавальної активності та пізнавальної діяльності тих, хто навчається [6].

Отже, застосування тренінгу під час підготовки майбутніх фахівців допомагає практично розвинути комунікативні вміння та шукати компроміси у спілкуванні, створити творчу атмосферу в колективі. А найважливіше те, що студенти/курсанти вчаться швидко й адекватно пристосовуватися до нових ситуацій. Водночас студенти мають можливість застосовувати на практиці здобуті знання і навички; під час тренінгу засвоюють нові (або недостатньо засвоєні) лексико-граматичні структури; виявляють прогалини в окремих розділах знань, що стимулює їх до самовдосконалення; закріплюють здобуті під час вивчення інших дисциплін знання і реально бачать результат своєї праці. Це, у свою чергу, забезпечує мобільність майбутнього фахівця, а також вміння застосовувати на практиці знання зі спеціальних дисциплін. Ефективність використання тренінгових технологій на практичних заняттях з англійської мови залежить від того, якою мірою враховуються особистісні характеристики кожного суб'єкта навчального процесу, перспективи їх розвитку чи відставання.

Список літератури:

1. Емельянов Ю.Н. Активное социально-психологическое обучение / Емельянов Ю. Н. — Ленинград, 1985. — 342 с.
2. Концепція розвитку професійно-технічної (професійної) освіти в Україні // Освіта України. — 2004. — № 56-57.
3. Кристофер Э. Тренинг лидерства / Э. Кристофер, Л. Смит — СПб., 2002. — 320 с.
4. Куклін О.В. Організаційно-педагогічні умови професійного навчання фахівців комерційного профілю: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / О.В. Куклін. — К., 2001. — 25 с.
5. Левандовська Л. Впровадження технології тренінгу творчості при вивченні спеціальних дисциплін / Л. Левандовська // Педагогіка і психологія професійної освіти. — 2006. — № 5. — С.47—53.
6. Мультимедийные тренинги для учителей в SharePoint [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.edunet.uz/activities/articles/detail.php?ID=4909>.
7. Пугачев В.П. Тесты, деловые игры, тренинги в управлении персоналом / Пугачев В. П. — Москва, 2001. — 285 с.
8. Указ президента України “Про додаткові заходи щодо вдосконалення професійно-технічної освіти в Україні” // Освіта України. — 2004. — № 75-76.
9. Швалб Ю.М. Задачный подход к построению учебного тренинга в ВУЗе // Психологічні тренінгові технології у правоохоронній діяльності: науково-методичні та організаційно-практичні проблеми впровадження і використання, перспективи розвитку: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, Донецьк, 27-28 травня 2005 року. — Донецьк: ДЮІ, 2005. — С.42-45.
10. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://new.gazeta.ru/education/2008>.
11. Ягунов В.В. Педагогіка: навч. посібник / Ягунов В. В. — К., 2002. — 560 с.

Н.Я. Вовчистая (Львовский государственный университет безопасности жизнедеятельности)

ОСОБЕННОСТИ ПРИМЕНЕНИЯ ТРЕНИНГОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ НА ПРАКТИЧЕСКИХ ЗАНЯТИЯХ ПО АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ

В статье исследуется применение тренинговых технологий на практических занятиях по английскому языку. Занятия не являются “нудными”, студенты имеют возможность применять на практике свои знания и навыки. Рассмотрены основные этапы и раскрыты принципы и методы тренинговой работы, а также роль преподавателя в организации практического занятия.

Ключевые слова: тренинг, тренинговые технологии, преподаватель, практическое занятие, специалист, учебное заведение, профессиональная деятельность.

N.Ya. Vovchasta (Lviv State University of Vital Activity Safety)

PECULIARITIES OF THE USE OF TRAINING TECHNOLOGIES TO PRACTICAL CLASSES IN A FOREIGN LANGUAGE

The article deals with the using of training technology at the English classes. Practical classes are not “boring”, students have opportunity to use their knowledge and skills in practice. The main sides, principles, methods of training work are described. The role of tutor of English in the organization of English classes is shown.

Key words: training, training technologies, tutor of English, English classes, specialist, educational establishment, professional activity.